

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реструктуризації зобов'язань за кредитами в іноземній валюті та адаптації процедур неплатоспроможності фізичних осіб»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

На сьогодні у чинному законодавстві України, зокрема Законі України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та Кодексі України з процедур банкрутства існують недосконалості правового регулювання реструктуризації зобов'язань за кредитами в іноземній валюті та адаптації процедур неплатоспроможності фізичних осіб, які потребують виправлення.

Необхідність прийняття законопроекту також обумовлена тим, що внаслідок різких курсових коливань в Україні постала гостра проблема «валютних позичальників». На жаль, досі є чимало позичальників, котрі брали кредити до 2008 року у іноземній валюті та вимушені до сьогодні їх виплачувати.

При цьому деякі з цих позичальників внаслідок нарахованих фінансовими установами відсотків, штрафних санкцій та неустойки, незбалансованої системи оподаткування, попри повернення фактичного тіла кредиту, опинилися під загрозою втрати єдиного житла, для придбання якого вони колись брали валютні кредити.

Відтак, з метою зниження соціальної напруженості та сприяння реалізації державою своїх соціальних функцій перед громадянами, які постраждали внаслідок отриманих позик під заставу житла у період стрімких валютних коливань, існує нагальна необхідність у внесенні відповідних змін до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та Кодексу України з процедур банкрутства.

2. Мета і завдання прийняття законопроекту

Основною метою прийняття Закону є підтримка громадян України, які мають невиконані зобов'язання за кредитними договорами в іноземній валюті (валютними кредитами).

У зв'язку з цим завданням законопроекту є захист прав валютних позичальників, котрі брали кредити в іноземній валюті та вимушені до сьогодні їх виплачувати.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Закону

Законопроектом пропонується доповнити ст. 51 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» новою частиною дев'ятнадцятою, відповідно до якої «Фонд зобов'язаний не пізніше ніж за 30 (тридцять) календарних днів до публікації оголошення про відкриті торги запропонувати позичальнику погасити заборгованість за сумою не меншою від оціночної вартості активу шляхом направлення повідомлення на адресу позичальника зазначену у кредитному договорі або шляхом оприлюднення інформації про майно (активи), що продаються, у друкованих засобах масової інформації, визначених виконавчою дирекцією Фонду, на веб-сайті банку та офіційному веб-сайті Фонду. Вимоги до змісту та строків оприлюднення інформації про продаж майна банків регламентуються нормативно-правовими актами Фонду. Позичальник має право укласти попередню угоду з Фондом (уповноваженою особою Фонду на ліквідацію банку) про виконання зобов'язань, визначених в письмовому повідомленні Фонду до моменту публічного оголошення про відкриті торги шляхом надсилання письмового повідомлення погасити заборгованість за сумою не меншою від оціночної вартості активу».

Також з метою захисту прав валютних позичальників законопроектом пропонується частину третю статті 132 Кодексу України з процедур банкрутства після слів «...не може перевищувати 30 розмірів мінімальної заробітної плати» доповнити словами «за винятком виключення зі складу ліквідаційної маси майна боржника, що складається з житла, яке є єдиним місцем проживання сім'ї боржника (квартира загальною площею не більше 60 квадратних метрів або житловою площею не більше 13,65 квадратного метра на кожного члена сім'ї боржника чи житловий будинок загальною площею не більше 120 квадратних метрів).».

Крім того, законопроект передбачає доповнення пункту 5 Прикінцевих та перехідних положень Кодексу України з процедур банкрутства такими положеннями:

- у разі якщо єдиним кредитором в процедурі неплатоспроможності фізичної особи є забезпечений кредитор, а боржник не має інших активів окрім квартири або житлового будинку, що є єдиним місцем проживання сім'ї боржника, що перебувають в іпотеці забезпеченого кредитора, такий боржник має право подати заяву про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність, в порядку ст.116 цього Кодексу, без визначення особи арбітражного керуючого, зазначивши, що проект плану реструктуризації має бути погоджений єдиним забезпеченим кредитором в порядку передбаченим цим пунктом Прикінцевих та перехідних положень цього кодексу і в такому випадку Господарський суд затверджує план реструктуризації без застосування ст.126 цього Кодексу, за умови відповідності плану реструктуризації вимогам цього пункту.

- абзац четвертий пункту п'ятого Прикінцевих і перехідних положень після слів «...частково погасив кредит» доповнити словами «(суму основного боргу та нарахованих процентів);

- у разі недостатності доходів боржника для виконання умов реструктуризації та проживання боржника в квартирі, площа якої не перевищує 60 квадратних метрів або житлова площа такої квартири не перевищує 13,65 квадратних метрів на кожного члена сім'ї боржника, або проживання боржника в житловому будинку, площа якого не перевищує 120 квадратних метрів, за рішенням господарського суду може бути встановлена мінімальна сума щомісячного виконання плану реструктуризації. Зобов'язання з доведення недостатності доходів покладається на боржника. Ринкова вартість майна, що знаходиться у власності або у спільній сумісній власності боржника, яке не є забезпеченням за кредитом, що підлягає реструктуризації, та на яке може бути звернення стягнення, вважається для цілей цієї статті доходом боржника;

- у разі якщо боржник не має фінансових можливостей погашати вимоги забезпеченого кредитора на умовах, передбачених цим пунктом, господарський суд за клопотанням боржника встановлює мінімальну суму щомісячного виконання плану реструктуризації до моменту повного погашення реструктуризованого зобов'язання або переходить до наступної процедури.

4. Стан нормативно-правової бази

Нормативно-правову базу в сфері правового регулювання становлять Конституція України, Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та Кодекс України з процедур банкрутства.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не потребує додаткових фінансових витрат із Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту

Прийняття законопроекту забезпечить захист прав людини, насамперед в контексті недопущення порушення права на житло, підвищення довіри громадян до держави та забезпечення практичної можливості реалізації прав людини на повагу до її житла та його недоторканість, а також значно знизить соціальну напруженість.

Народні депутати України

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Тарасенко Тарас Петрович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000BEFC2E00460B8300

Дійсний до: 03.04.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 120д9/1-2020/212395 від 16.11.2020

264031